

mán vidékről Romániába, se pedig Bácskából, vagy a Bánátból Szerbiába. A nemzetiségi értelmiségnek igen kis ezrelékét az egyéni érvényesülés átöltözteti, — azonban a népben ilyen átvándorlási vágy, tehát az egyesülés szándékának kétségtelen, első jele, nem mutatkozik. Talán latba veendő az is, hogy a mikor a macedón Törökországból Bulgáriára nézett, a kultúrában fölfelé pillanthatott, míg a mi nemzetiségeink, a szerbek és románok e tekintetben mindenestre lefelé nézhetnek a „fajrokonok” államaira.

Lehetne még egyéb érveket fölvonultatni annak bizonyítására, hogy a nemzetiségi kérdés a volt Törökországban és nálunk sehogyse analóg; el lehetne mondani, hogy ott a nemzetiségek hódított tartományokat formáltak, nálunk pedig az államalapítástól kezdve élnek velünk együtt; föl lehetne hozni, hogy nálunk a leghevesebb nemzetiségi mozgalmak se közelítik meg azokat az állapotokat, amelyek Törökország forrongó részét évek óta szinte állandóan fegyverben tartották. Igaz, voltak esetek a mi történelmünkben, hogy a nemzetiségek fegyvert fogtak, de ezek körülményei a balkáni helyzettel nem hasonlíthatók össze.

Egyet azonban meg kell állapítani: Magyarországon nem foglalkoznak elegendő komolyan a nemzetiségi kérdéssel. Csak néhány politikus, néhány tudós és néhány újságíró; csak ők azok, akik ezt a kétségen kívül nagy jelentőségű problémát figyelemre, kutatásra, a jövő alakulásai felől való fejtöresre méltatják. Ennek kell megváltozni. A nemzetiségi ügyet nem szabad hatalmi kérdések összecsapásának teréül átengedni. A történelem, a jog, a célszerűség nézőpontjaiból kell azt tekinteni és intézni: az igényeket, ha alapjuk

van, kielégíteni, ha pedig nincsen: inkább fölvilágosítással, meggyőződéssel, mint elrettentéssel némitani meg. Ennek a változásnak el kell jönni a magyar politikában, a közigazgatásban, a társadalomban, a sajtóban s mindennapos életben; akkor nem lehet ijesztő hatása az olyan rémnak, aminő most, egyébként is sok bajtól és veszedelemtől beteg napjainkban, kísértetni próbált.

A város pénze és a Gazdasági Bank.

— Nem határozott a közgyűlés. —

(Saját tudósítónktól.) Szeged városnak négy millió korona betétje van nyolc szegedi pénzügyintézetben. A Szegedi Gazdasági- és Iparbankban kétszázötvenötezer koronája van a városnak. Amikor a bank válságba jutott, fölmerült a kérdés, hogy mi lesz a város pénzével, a nagy összegű közvagyonnal? A kérdés megoldásánál diplomatikus óvatosságra volt szükség, mert egy könnyelmű és elhamarkodott lépés végromlásba dönthette volna a bankot és vele igen sok ekszisztenciát.

Ennek a teljesen indokolt óvatosságnak a következménye, hogy a Gazdasági Bankban elhelyezett közvagyon ügyében ezideig döntés nem történt, sőt szerdán a város közgyűlése sem hozott határozatot. A tanácsot utasította a közgyűlés, hogy tárgyaljon az igazgatósággal, állapítsa meg a bank státusát és ennek alapján a novemberi közgyűlésre terjesszen a törvényhatósági bizottság elé érdemleges javaslatot.

Balogh Károly pénzügyi tanácsos fölolvasta a közgyűlésen a bank igazgatóságának a beadványát, amelyben a következő módon ajánlják a megegyezést:

— A bank kibocsátott hatszázezer korona névértékű elsőbbségi részvényt, ebből vásároljon a város százötvenezer korona értékűt. A fennmaradó betétösszeget egy éven belül, havi részletekben törleszti a bank.

— de egy becsületes vendéglősnek nem; az, ha kitűdődik, a kardbojtjába kerül.

Pedig kitűdödött Miminál. Naiv ember léte ő maga panaszkodott el egyszer egy kamerádnak, hogy a Hemmigennek egy félévi kosztjának az árával adósa, mert az apja nem fizet érte, inkább kitagadja, de nem fizet.

A kamerád, egy bizonyos Schmatz báró nevezetű hadnagy, aki nagy szakértő volt a becsület terén, előlegül lenézte Mimit, mint egy páriát, aztán sarkon fordulván, fölkereste az ezredesét, akinek is kereken kijelentette, hogy Mimi nem zsentlmén, mert nem tudja kifizetni a kosztját, ergo el kell venni a portupéját, különben nimbuszát veszti a portupé, amely nimbusz nélkül pedig nem lehet csatát nyerni, hiszen tudnivaló, hogy idáig a nimbuszal is alig lehetett.

— No jó — mondta az ezredes — elveszszük a Mimi kardbojtját, ha nem fizet 48 óra alatt. De ha fizet, ne bántuk, mert akkor újra becsületes ember lesz.

A tisztikar megértette ezt és igen természetesnek találta.

Mimi pedig az ezredes parancsára fölkeredett, hogy kölcsön kérjen valakitől a hiányzó becsületét, ami 520 forintot tett ki, osztrák értékben beszélván.

Estére meglelt a kívánt becsület. Nem az apjához folyamodott érte Mimi — tőle nem remélt irgalmat — a nagybátyja kölcsönözte neki, a Tivadar gróf. Hanem előbb becsület-szavát kérte Mimitől, hogy több adósságot nem csinál ez életben.

Mimi, bárha olyasmit érzett, mint az, akinek az életét kéri 520 forintért, más kibuvó hijján, odaadta Tivadarnak a becsület-szavát. Akkor aztán fizetett a nagybácsi, aki viszont olyasmit érzett, mint aki egy züllött embert rántott el az örvény széléről a becsületszavánál fogva.

(Folytatjuk.)

A pénzügyi bizottság ezzel szemben azt javasolta, hogy az összeg felét, 1912. október elsejétől kezdődőleg, havi részletekben, egy éven belül törlessze a Gazdasági Bank, betét másik feléről pedig csak a jövő évben gondoskodjék a város. A tanács pártolólág terjesztette a közgyűlés elé a pénzügyi bizottság javaslatát.

Balassa Ármin dr. nem fogadta el a tanács indítványát.

A közgyűlés ne hozzon most ebben az ügyben — mondta — érdemi határozatot, hanem adja vissza a tanácsnak azzal, hogy saját felelőssége tudatában kezelje a város pénzét. Most olyan helyzet elé jutottunk, hogy az adós diktál föltételeket a hitelezőnek. Ha most elfogadná a közgyűlés a tanács indítványát, azzal megbolygatná a bank konsolidáltnak látszó állapotát. Mert mi történik, hogy ha a bank már az első részletet sem tudná törleszteni? Akkor pörölni kellene, a bank csődbe jut és ilyen módon könnyen odaveszhetne a közvagyon. Nekünk meg kell arról győződnünk, hogy normális üzletmenettel fenttartható-e a bank? A tanács haladéktalanul teremtsen olyan helyzetet, amelyzöl tisztán láthatunk. Vizsgálja meg a tanács a bank könyveit, ne határozzon a közgyűlés egyoldalú publikásra.

— Miért kellene most határozattal lekötöni magunkat? Meg kell győződnünk arról, hogy a türelmes várásra a bankban megvan-e a vagyoni alap? A város a betét elhelyezésénél elmulasztotta a kellő gondosságot.

Pálffy József dr. árvaszéki elnök: Ez nem áll!

Balassa Ármin dr.: De igen kérem, ez így van. Indítványozom, hogy a tanács a bank könyveinek az átvizsgálása után a novemberi közgyűlésre terjesszen a közgyűlés elé érdemleges javaslatot. Azt akarjuk tudni, hogy a bank helyzete alkalmas-e a további hitelezésre. (Helyeslés.)

Kormányos Benő dr. azt indítványozza, hogy a tanács lépjen érintkezésbe a bank igazgatóságával a Gazdasági Bank palotájának a megvétele ügyében. A vételárba aztán számítsák be a város betétjét.

Wimmer Fülöp:

— Nem fogadom el Kormányos Benő dr. indítványát, mert az ebből a kérdésből ki nem vezet. Ha ilyen tranzakciót csinálunk, az egyáltalán nem javít a helyzeten. A véleményem közel áll Balassa Ármin dr. indítványához, de az lehetetlen föladat elé akarja állítani a tanácsot. A könyvekből ugyanis lehetetlen megállapítani a bank vagyoni állapotát. Ilyesmire senki sem képes.

— Jedlicska Béla dr., a bank igazgatóságának alelnöke kijelentette egy nyilatkozatában, hogy az igazgatóság a város betétjeért személyes garanciát nem vállal. Már pedig a pénzügyi bizottság és a tanács javaslatában a személyes garanciát feltételül kötötte ki. Tárgyaljon a tanács az igazgatósággal, hogy vállalja-e a személyes garanciát, ebben az esetben elfogadható a tanács javaslata. Indítványozom, hogy a legközelebbi közgyűlésre ilyen értelmű javaslatot terjesszen be a tanács.

Hoffer Jenő fölemlíti, hogy a visszleszámitolási pénzügyintézetek egyezsége léptek a bankkal, személyi garancia nélkül. A törvényhatósági bizottság, mint erkölcsi testület, legalább is olyan méltányos legyen a bankkal szemben, mint a pénzügyintézetek. Azt is tekintetbe kell vennünk, hogy az igazgatóság szinte emberfölötti igyekezetet fejt ki a bank fentartása érdekében.

Taschler Endre főjegyző: Hamarabb kellett volna ez az igyekezet!

Szigyártó Albert azt ajánlja, hogy győződjék meg a város arról, vajjon biztosítva van-e az újabb alaptőke és a veszteség meghaladta-e az eredeti alaptőkét, az egy millió koronát? Mert azt meg lehet állapítani, ami már elveszett, csak ahhoz lehet hozzászólni, hogy mi van még veszendőben? Harmadik megoldás nincs. Nem szabad ragaszkodni a pénzügyi garanciához, hiszen a pénzügyintézetek is személyi garancia nélkül adtak moratóriumot a banknak. Elfogadja Balassa Ármin dr. indítványát.

Hiába gunyolták tisztársai érzékeny lelke miatt: Mimi komtesz (mert annak gunyolták) maradt, aki volt: a rajongó fantasztika, aki, miután megtépték az eszmények világában repeső szárnyait, kinosan vergődött a földön alant s vergődésében összevérezte a szívet.

Pedig örömmel ment a katonasághoz. Csak azt érezte akkor, hogy egy bilincs hull le a csuklójáról: megszabadul végre atyja börtönéből. Arra nem gondolt, hogy ott újra béklyóba verhetik. Ha nem is az apja, de a viszonyok. Nem is igen gondolhatott erre, mert joggal hihette, hogy egy huszártiszt kijöhet a gázsijából, ha virslit vacsorázik és vizet iszik rája.

Csak hogy ez nincs így. Mert a huszárhadnagynak először is nem engedi meg az ezredese, hogy virslit egyék és vizet igyék rája. Snyeffet kell neki ennie és Mummot a hegyibe innia, mert így kívánja a tiszt portupé fényessége, vagy valamifajta becsület... igen: a tiszt rang becsülete.

Hát ez egy. Más az, hogy akkor se lenne elég a hadnagy fizetése, ha virstlivel táplálkoznék. Még akkor sem, ha levegőből élne. Mert a gázsit az utolsó krajcárig elnyeli a reprezentáció és az aranyzsinór: magának a hadnagynak nem jut belőle mit nyelnie.

Hogy miért van ez így, az nem bizonyos, de a tény maga bizonyos s a logika vastörvényeinél fogva bizonyosak a tény következményei is: aki nem tudja kifizetni az ételét, adós marad vele, mert enni muszáj.

Hát Mimi is adós maradt vele, mert Mimi sem volt csuda: a levegőből ő sem tudott jóllakni, sem az eszményeiből.

Ime: ez az adósság tette másodszer rabszolgává Mimit. Még pedig egy vendéglős rabszolgájává. Ami pedig igen veszedelmes dolog, mert tartozni tartozhatik a huszártiszt akárki gazember uzsorásnak — ez divat is